„СЪЮЗ НА НЕЗАВИСИМИТЕ АВТОТЕХНИЧЕСКИ ЕКСПЕРТИ В БЪЛГАРИЯ“ (СНАТЕБ)

Д О К Л А Д

от проф. д.т.н. инж. Станимир Карапетков, маг. по право – Председател на Управителния съвет на СНАТЕБ, за дейността на Съюза за периода 28.04.2024 г. – 12.09.2025 г.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

С настоящия доклад Ви представям информация относно дейността на СНАТЕБ и постигнатите резултати през периода 28.04.2023 г. – 12.09.2025 г.

Ще пропусна тривиалното експозе за целите на Съюза и утвърждаването на авторитета му като единствена по рода си организация от квалифицирани и доказали се в своята работа автотехнически експерти. По отношение на целите и задачите сме говорили много, както и за повишаване на ефективността на работата на вещите лица - членове на Сдружението.

През отчетния период СНАТЕБ бе значително активен най-вече с провеждането на две заседания на Управителния съвет и две Общи събрания – на 30.11.2024 г. и 22.02.2025 г., на които се обсъдиха важни въпроси и предложения за подобряване дейността на автотехническите експерти и писмо до министъра на правосъдието.

Процесният период бе изпълнен с редица нормативни промени, изменения на Закона за съдебната власт и Наказателно-процесуалния кодекс. В момента предстои и обнародването на Наредбата за

вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица, която премина общественото обсъждане.

През отчетния период продължих активното си участие в редица форуми, работни групи, работни срещи, кръгли маси, в парламентарни комисии, обсъждания и др. подобни, за повечето от които имате информация от медиите. Позволих си през този период и по-активно участие в централните медии по въпросите, касаещи нашата дейност, както и безопасността на движение.

Паралелно с това проведох редица изключително ползотворни срещи с ръководители на изпълнителната и законодателната власт, включително с тези на ВАС, ВКС, ВСС, (Георги Чолаков, съдия Красимир Шекерджиев, съдия Деница Вълкова-Петкова и др.), с и. ф. главен прокурор Борислав Сарафов, с Министъра на Правосъдието Георги Георгиев, с Председателя на Постоянната парламентарна комисия по конституционни и правни въпроси Анна Александрова, с Председателя на Постоянната парламентарна комисия по транспорта и съобщения Кирил Добрев, с Председателя на Временната комисия относно проблемите с безопасността на движението по пътищата Андрей Рунчев, с голям брой депутати, ръководни лица на МВР, съдии и прокурори.

На 09.12.2024 г. в Конферентната зала на 1 етаж на Съдебната палата участвах в Кръгла маса по въпросите за безопасността на движението по председателството на Председателя на Софийска градска Прокуратура – Илиана Кирилова.

На 21.07.2025 г. проведох среща с Председателя на ВАС Георги Чолаков и внесох до него доклад за предложенията на Съюза по отношение на Наредба № Н-1 от 2023 година за вписването, квалификацията и възнаграждението на вещите лица.

На 11.03.2025 г. участвах в заседание на Временната парламентарна комисия по проблемите с безопасността на движението по пътищата, където изложих нашите виждания.

На 18.06.2025 г. присъствах на работна среща – дискусия „Квалификация на вещите лица в САТЕ“, организирана от НИП и нейния Председател Миглена Тачева. На срещата бяха поканени и представители на висшите училища. От членовете на Съюза присъстваха гл. ас. д-р инж. Милена Савова – Мраценкова, а по моя покана - следовател Иво Иванов от НСС – ръководител на отдела по криминалистика, както и съдия Пепа Чиликова – председател на ОС - Ямбол. На срещата информация по промените в НПК внесе министър Георгиев. На срещата се изказаха различни противоречиви предложения по отношение на обучението на автотехническите експерти с желанието на някои обучението да е във висшите училища. Моето становище и това на д-р инж. Савова-Мраценкова бе с унисон на нашите предложения в Съюза.

Припомням Ви, че същевременно с участието ми в различни форуми, срещи и кръгли маси бях член и на създадената по заповед на Министерство на правосъдието работна група, пред която беше поставена задача да изготви проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-1 от 2023 година за вписването, квалификацията и възнаграждението на вещите лица. В резултат на дейността ни се взе решение почасовото възнаграждение да бъде 3,5%, от минималната работна заплата.

В тази работна група не бях приети редица мои предложения – по отношение на предложението ни всички съдебни автотехнически експерти да са членове на СНАТЕБ, да е възможно заплащането на фирми на експертите, да отпаднат справките-декларации, да се освободи

дейността по ДДС, да се уточни статутът на вещите лица и др. Това бяха резултатите от участието ми в работната група, сформирана със заповед на министъра на правосъдието Крум Зарков.

Още в началото на назначаването на следващия министър на правосъдието - Георги Георгиев, проведох с него редица срещи. Неедноктатно пред Вас и медиите, изразих известен оптимизъм за желанието на екипа на министъра да се подобри нашата дейност. В резултат на дискусиите ми с него бе сформиран дискретен експертен екип от няколко човека - негови сътрудници, за актуализация на Наредбата, с предоставената ни допълнителна възможност да внеса отново някои предложения. Пряко кореспондирах със сътрудниците на министъра и основно с доц. Ралица Илкова.

След неколкократно обсъждане на 12.06.2025 г. получих окончателния проект на Наредбата.

По-долу представям основните си предложения в НПК, ГПК, Наредбата и ЗДП чрез множество мои доклади до министъра и до парламентарните комисии. Във всички доклади бяха изложени подробни мотиви за всяко мое предложение. По отношение на Наредбата те в по-голямата си част са Ви известни.

По отношение на НПК и ГПК по стратегически съображения реших да не бъда особено активен и предложих само следните две предложения, които впоследствие не бяха приети:

- НПК: навсякъде в закони и поднормативни актове „разпит" на вещо лице да се замени с „доклад" на вещо лице (чл. 149, ал. 8; раздел „Разпит на вещо лице" преди чл. 282 НПК; чл. 282 НПК)
- ГПК: чл. 521, ал. 2 - разпит на вещо лице да се замени с „доклад" на вещо лице.

По-долу представям останалите си предложения по Наредбата, Закона за вещите лица и Закона за движение по пътищата (ЗДП).

ПО ОТНОШЕНИЕ НА НАРЕДБАТА

1. (доклад до министъра от 18.05.2025 г.)

- По възможност да се намали подробното описание на процедурата по чл. 7, ал. 1, т. 4а. Подробното описание на процедурата в наредбата внася излишна бюрокрация и лишаване от възможност за динамична корекция в бъдеще. В този си вид процедурата би внесла колебание и даже страх за регистрация от новодипломираните магистри. Цялата процедура да се ръководи от министъра чрез съответното съобщение в сайта на министерството, без да се намаляват изискванията.
- По отношение на чл. 7г: В страната има в момента не повече от 3-4 хабилитирани лица, които извършват АТЕ, като с изключение на двама, всички са над 64 годишна възраст. Хабилитираните лица в областта на транспорта, ДВГ и др. не биха могли да провеждат изпитите по АТЕ, необходимите знания и прилагане на съответните методики са изключително специални. Учебната литература е основно с автор Карапетков. Предлагам комисията да се назначава от министъра по възможност след съгласуване с браншовата организация на автотехническите експерти (Съюз на независимите автотехнически експерти в България – СНАТЕБ), водещи съдилища, прокуратура, адвокатски колегии и др. Повечето качествени експерти в страната не са хабилитирани лица.
- Да се въведе процедура за обучение и изпит на всички новопостъпващи (новорегистриращи) вещи лица. СНАТЕБ прие единодушно да има регулярно обучение (на всеки 2 години) за

всички вещи лица независимо от опита им и стажа им като вещи лица, а изпит да се полага от всички новопостъпващи. Обучението да се възлага от министъра. Като Председател на съюза в две общи събрания коментирахме въпроса и единодушно подкрепяме инициативите на министъра по отношение на въвеждане на Център за обучение и периодично обучение.

2. Конкретни предложения за изменения

Чл. 7а. За вещо лице в областта на съдебните автотехнически експертизи може да бъде утвърдено дееспособно лице, което отговаря на едно от следните изисквания:

1. заема или е заемало академична длъжност – ,,доцент" или ,,професор", във висши училища, научни организации или Българската академия на науките;

2. има висше образование с придобита образователно-квалификационна степен ,,магистър", най-малко 5 години стаж по специалността и има призната правоспособност за вещо лице по реда на тази наредба;

3. има висше образование с придобита образователно-квалификационна степен ,,магистър" със специалност в областта на съдебните автотехнически експертизи и има призната правоспособност за вещо лице по реда на тази наредба;

4. има висше образование с придобита образователно-квалификационна степен ,,бакалавър", най-малко 7 години стаж по специалността и има призната правоспособност за вещо лице по реда на тази наредба.

Предложение: В чл. 7а е необходимо да се уточни областта и професионалните направления за вещите лица в областта на автотехническата експертиза (ате), респ. Текстът „стаж по специалността" е неподходящ и категорично ще доведе до излишни дискусии и неопределености. Трябва да се подходи въз основа на

класификатора на областите на висше образование и професионалните направления.

НОВ

Чл. 7а. (1) За явяване и допускане до изпит за признаване на правоспособност специалистите по чл. 7, ал. 2, т. 2 – 4 подават писмено заявление по образец съгласно приложение № 1а до министъра на правосъдието. Към заявлението се прилагат:

1. заверено копие от диплома за завършено висше образование с придобита преди 1 януари 2012 г. образователно-квалификационна степен ,,магистър" или ,,бакалавър" в област 5. Технически науки с професионална квалификация „инженер"

.....

НОВА

т. 10. или 1а. за инженери извън област 5. Технически науки, направления 5.1. Машинно инженерство и 5.5. Транспорт, корабоплаване и авиация - свидетелство или удостоверение, издадено от висше училище, с което се удостоверява наличието на квалификация в областта на автотехническата експертиза.

Чл. 7б. (1) За явяване и допускане до изпит за признаване на правоспособност неригистрираните до сега в списъците за вещи лица специалистите по чл. 7а, т. 2 – 4 подават писмено заявление по образец съгласно приложение № 1а до министъра на правосъдието. Към заявлението се прилагат: ....

Чл. 7г. (1) Изпитът се провежда от петчленна комисия.

(2) Председател на комисията е определено от министъра на правосъдието лице.

(3) За членове на комисията могат да бъдат избирани:

1. лица, заемащи или заемали академична длъжност – ,,доцент" или ,,професор" или преподаватели във висши училища, научни организации или Българската академия на науките в съответната научна област;

2. лица, които имат висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър" и най-малко 10 години стаж в съответната научна област.

Забележка: В първата редакция липсваше т. 2, която впоследствие по мое предложение беше приета от министъра.

(4) Членовете на комисията ~~се избират чрез жребий~~ се назначават със заповед на министъра на правосъдието от списъка на лицата, подали заявление до края на м. януари през съответната година до министъра на правосъдието да бъдат включени в списъка.

...

(6) ~~Съставът на комисията се определя със заповед на министъра на правосъдието.~~ В ~~която~~ заповедта на министъра на правосъдието се посочват и петима резервни членове ~~от съответната квота~~. ~~Резервните участници в комисията се избират чрез жребий.~~ Комисията се назначава не по-късно от един месец преди провеждане на изпита.

(7) При отсъствие на редовен член на комисията или наличие на основание за отвод, той се замества с резервен член ~~от съответната квота~~.

Забележка: Посочените по-горе предложения са приети от министъра.

§ 9а. В чл. 19 се създава ал. 4. На вещото лице се изплаща възнаграждение за присъствието му в съдебно заседание и времето за пътуване, ако е град, различен от постоянния му адрес. Заплащането е почасово съгласно чл. 24, ал. 1 или чл. 25, ал. 1.

§ 9б. В чл. 27 се добавя следното:

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2024 г., в сила от 06.12.2024 г.) Възнаграждението и разходите на вещото лице по чл. 18 се изплащат въз основа на писмено разпореждане на органа, който го е назначил. Сумите

се изплащат по банков път в срок до 30 дни от приемането на експертизата по сметка на вещото лице или по сметка на юридическо лице, на което вещото лице е управител.

§ 1., т. 3 се променя във вида:

"Действително отработен час" е времето за извършване на: оглед на обекти, събиране на образци за сравнително изследване, измерване, преглеждане на документи, справки в архиви, участие в назначени процесуални действия, експерименти, изследвания, анализи и други дейности, необходими за изготвяне на експертизата, както и времето за присъствие в съдебно заседание.

В Съдебни експертизи по класове и видове

....

5.8. ~~Съдебнооценителска~~ Съдебно оценителна автотехническа експертиза.

3. Предложения с доклад от Председателя на СНАТЕБ до Андрей Рунчев - Председател на Временната парламентарна комисия по проблемите с безопасността на движението по пътищата

1. Да се създаде „Център за обучение на съдебни автотехнически експерти" в страната, който да лицензира автотехническите съдебни експерти и да повишава квалификацията им. В Наредбата за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица или друг нормативен акт (закон за съдебната власт) да се въведе условието първоначалната регистрация за вписване в Държавен вестник на вещи лица в клас експертизи в Наредбата No 5 "Съдебни инженерно-технически експертизи", вид „Съдебна автотехническа експертиза" и „Съдебна

оценителна автотехническа експертиза“ да се осъществява само след представен лиценз след обучение от Центъра и успешно проведен изпит.

2. Да се вмени задължително обучение на автотехническите експерти чрез периодично обучение на всеки 2 години.
3. Ръководството на Центъра да е на пряко подчинение на министъра на правосъдието, като периодично докладва за своята дейност. В ръководството да участва лице, предложено от СНАТЕБ
4. По отношение на завършилите във висшите училища специалностите „Автотехническа експертиза“, „Автомобили, трактори и кари“, „Транспортна техника и технологии“ и „Автотранспортна и земеделска техника“ в образователната и квалификационна степен (ОКС) „магистър“ вписването да се извършва без да се изисква стаж по специалността (според Наредбата е 5 години).
5. Центърът да поддържа регистър на автотехническите експерти с данни за квалификацията на вещите лица и показатели, посочени от министерството на правосъдието.
6. За вещи лица с компетенции в експертизи от клас в Наредбата No 5 "Съдебни инженерно-технически експертизи", вид „Съдебна автотехническа експертиза“ и „Съдебна оценителна автотехническа експертиза“ да се включват само лица, които са настоящи членове на СНАТЕБ.

На 15.05.2025 г. внесох предварително съгласуван с министър Георгиев доклад до него за отмяна на т.н. пътнотехнически експертизи (ПТЕ). В изготвянето на доклада ми помогнаха инж. Ивайло Иванов и инж.

Стефан Мутафчиев, за което съм им изключително благодарен. Докладът бе приет от министъра и в момента той се съобрази с това, да не се назначава за всяко възникнало ПТП такава експертиза. Както знаете това бе желание на редица обществени организации на пострадали.

Същевременно бяха обнародвани редица промени в ЗСВ и НПК, по отношение на задължителното обучение на автотехническите експерти и провеждането на изпит.

ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЗАКОН ЗА ВЕЩИТЕ ЛИЦА

Със заповед ЛС-13-74/12.06.2025 г. на министъра на правосъдието на основание чл. 25, ал. 4 и чл. 45, ал. 1 от Закона за администрацията, на основание чл. 5, т. 2 от Устройствения правилник на Министерство на правосъдието, бе създадена междуведомствена работна група с многоцелеви задачи, свързани с надграждане на нормативната база, относима към дейността на вещите лица. Тази група бе създадена по мое предложение и на адв. Красимир Недев – член на Висшия адвокатски съвет. Групата има за цел да създаде проект на закон за вещите лица в България. В нея участват редица авторитетни представители на институциите – д-р Александър Апостолов - председател на Българско дружество по съдебна медицина, Александър Ангелов – Председател на СРС, Наталия Николова – Председател на Окръжна Прокуратура – София, съдия Красимир Шекерджиев – ВКС, Миглена Тачева – НИП, адв. Красимир Недев – Висш адвокатски съвет и др. Председател на работната група е зам.-министър Михаела Мечкунова.

Представил съм следните по-съществени предложения:

В чл. 1, ал. 1

Добавя се т. 2, а следващите т. 2÷7 стават съответно т. 3÷8

2. статутът на вещите лица и тяхното трудово правоотношение

Чл. 17. Член на Националното бюро за вещи лица може да бъде български гражданин, който:

1. има висше юридическо образование и юридическа правоспособност;

~~2. има юридически стаж не по-малък от 5 години;~~

В чл. 29, ал. 3, т. 1; ал. 4; ал. 6

Чл. 29. (стар)

...

(3) За членове на комисията могат да бъдат избирани:

1. лица, заемащи или заемали академична длъжност – „доцент" или „професор" или преподаватели във висши училища, научни организации или Българската академия на науките в съответната научна област;

...

Чл. 29 (нов)

(3) За членове на комисията могат да бъдат избирани:

1. лица, заемащи или заемали академична длъжност – „доцент" или „професор" или преподаватели във висши училища, научни организации или Българската академия на науките с най-малко 5 години стаж на съдебни вещи лица в областта на съответния клас и вид съдебна експертиза.

...

(4) Членовете на комисията се определят от министъра на правосъдието от списъка на лицата, подали заявление до края на месец януари през съответната година до министъра на правосъдието да бъдат включени в списъка.

...

(6) Съставът на комисията се определя със заповед на министъра на правосъдието, в която се посочват и петима резервни членове от съответната квота. ~~Резервните участници в комисията се избират чрез жребий.~~ Комисията се назначава не по-късно от един месец преди провеждане на изпита.

Чл. 40, ал. 1

Текстът „на правната квалификация" да се замени с: „квалификацията"

Чл. 48, ал. 1, т. 3

3. да получи възнаграждение за положения труд при извършване на експертизата и за явяването му в съдебно заседание с отчитане на реалното време за присъствие.

Чл. 49, ал. 8

Ал. 8 е в противоречие с ал. 6

Чл. 51, ал. 2

Думата „клиента" се заменя с органа, назначил експертизата; думата „адвокатско" да отпадне

Забележка: Текстът и сега е задължителен по Закона за данъка върху добавената стойност, но не се спазва.

Чл. 53, ал. 1 и ал. 2

(1) Вместо „50 евро" да се впише „5% от минималната работна заплата за страната след закръгляване до най-близкото цяло число".

Към днешна дата се получава 54 лв. (МРЗ – 1077 лв.)

(2) При явяване на вещото лице пред съда за изслушване по изготвена в досъдебната фаза на наказателния процес експертиза освен посочените в чл. 48, ал. 1, т. 4 разноски се заплаща възнаграждение с отчитане на реалното време за присъствие.

Чл. 56, ал. 1 и 2 в досегашната практика не работи. Справката-декларация е по образец и всяка промяна води до връщане на справката за промяна от счетоводството на органа, възложил експертизата. Контролира се часовата ставка към датата на назначаването и тя е съгласно чл. 57 – 3,5% от МРЗ. Всяко счетоводство търси възможност за съкращаване на разходите, особено в ОД на МВР. Експертизите в МВР са в перо „услуги", за разлика от съдилищата и ОП, където са перо „експертизи".

Чл. 56, ал. 2

Думата „справка-декларация" се заменя с „доклад".

(2) Обстоятелствата по ал. 1 се установяват от органа, назначил експертизата, въз основа на доклад от вещото лице съгласно приложение № 3. При съобразяване и преценка на обстоятелствата по ал. 1, т. 1 и т. 3÷6 докладът не обвързва органа, назначил експертизата. Обстоятелствата по ал. 1, т. 2, посочени в доклада, се отчитат за определяне на възнаграждението.

Чл. 57, ал. 1 и 2

(1) За всеки действително отработен час се заплаща възнаграждение в размер 3,5 % от установената минимална работна

заплата за страната към датата на възлагане на експертизата, като се добавя възнаграждение съгласно чл. 56, ал. 2.

(2) Възнаграждението се определя въз основата на доклад от вещото лице или от сметката по чл. 56, ал. 3.

Чл. 59, ал. 1

Думата „справка-декларация" се заменя с „доклад".

Чл. 60, ал. 2

Според мен трябва да се цитира чл. 6 от Закона за счетоводството, а не чл. 7.

(2) Сумите се изплащат от депозит или от бюджета на органа, назначил експертизата. Плащането на сумите се извършва след представяне от вещото лице на документ, съдържащ реквизитите по чл. 6 от Закона за счетоводството, по представена лична банкова сметка от вещото лице или на фирма, на която той е собственик.

Чл. 60, ал. 3 и 4

...

(3) Ако органът, възложил експертизата, откаже да приеме заключението на вещото лице по причини, за които вещото лице отговаря, определеното възнаграждение не му се изплаща. Отказът се мотивира. Вещото лице се уведомява писмено с представяне на мотивите.

(4) При наличие на основание по чл. 23, ал. 1 органът, назначил експертизата, може да промени размера на възнаграждението на вещото

лице. За извършените корекции се посочват мотиви. . Вещото лице се уведомява писмено с представяне на мотивите.

Приложение 1

5. Клас "Съдебни инженерно-технически експертизи"

...

5.8. Съдебнооценителска автотехническа експертиза

Да се замени със

5.8. Съдебнооценителна автотехническа експертиза

Предложил съм в работната група и което беше прието да се добави нова глава в закона с примерно заглавие "Статут и трудово правоотношение на вещите лица", в която да се отразят следните:

Въпроси за обсъждане:

- Понастоящем липсва трудово правоотношение, назначаването е с Определение на съда или с Постановление от досъдебното производство на разследващ полицай/прокурор/следовател. Да обмислим трябва ли да има някакво предварително договаряне (например за възнаграждението както е в КТ) или по друг начин (по ЗЗД). Дейността на вещите лица трябва ли да се причислява към „свободна професия" (ДР, § 1., т. 29, ЗДДФЛ) и вещите лица да са „самоосигуряващи се лица".
- Заплащането досега е по часова ставка съгласно чл. 57. Който работи по-дълго по даден въпрос (например с калкулатор), получава повече. Използването на софтуер и компютър, както и за опитни вещи лица, времето за изготвяне на експертизата е по-кратко, т.е. трудът е по-евтин, възнаграждението – по-ниско. Да се

коментира в Допълнителните разпоредби какво е "Действително отработен час".

- Нормативно признати разходи (сега са 25% с тенденция за промяна на 40% както за адвокатите);
- Експертизата да бъде освободена сделка/доставка по ЗДДС;
- Застраховане на вещите лица относно дейността им (в момента не се прилага, но в много страни е задължително).

ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

По отношение на промените в ЗДП имах редица участия в следните парламентарни групи: Постоянната парламентарна комисия по конституционни и правни въпроси, Постоянната парламентарна комисия по транспорта и съобщения, Временната комисия относно проблемите с безопасността на движението по пътищата. Имах срещи с редица народни представители с цел приемане на моите предложения. Те са следните:

Чл. 20 (стар)

(1) ...

(2) Водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Водачите са длъжни да намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат, когато възникне опасност за движението

В чл. 20, ал. 2 изречение 2 се изменя (прието).

„Когато възникне опасност за движението, водачите са длъжни незабавно да намалят скоростта, а при необходимост да предприемат аварийно спиране, като не извършват маневри, с които могат да застрашат своя живот или здраве, живота или здравето на други лица, както и да причинят значителни материални вреди."

Чл. 20 (нов)

(1) ...

(2) (Изм. - ДВ, бр. 51 от 2007 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) Водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия, с релефа на местността, със състоянието на пътя и на превозното средство, с превозвания товар, с характера и интензивността на движението, с конкретните условия на видимост, за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие. Когато възникне опасност за движението, водачите са длъжни незабавно да намалят скоростта, а при необходимост - да предприемат аварийно спиране, като не извършват маневри, с които могат да застрашат своя живот или здраве, живота или здравето на други лица, както и да причинят значителни материални вреди.

Чл. 23 (стар)

(1) Водачът на пътно превозно средство е длъжен да се движи на такова разстояние от движещото се пред него друго превозно средство, че да може да избегне удряне в него, когато то намали скоростта или спре рязко.

В чл. 23, ал. 1 думите „да избегне удряне в него“ се заместват с „да спре зад него“ (прието).

Чл. 23 (нов)

Чл. 23. (1) (Изм. - ДВ, бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) Водачът на пътно превозно средство е длъжен да се движи на такова разстояние от движещото се пред него друго превозно средство, че да може да спре зад него, когато то намали скоростта или спре рязко.

Чл. 36 (стар)

(1) ...

(2) При завиване наляво за навлизане в път с двупосочно движение водачът на пътното превозно средство завива така, че да навлезе по възможно най-краткия път в дясната част на платното за движение.

В чл. 36, ал. 2 се изменя в следния вид (прието):

(1) ...

(2) При завиване наляво за навлизане в път с двупосочно движение водачът на пътното превозно средство завива така, че да навлезе по възможно най-краткия път в най-близката пътна лента по посока на движението. При повече от една пътна лента, предназначени за завиване наляво, и повече от една пътна лента по посока на движението след кръстовището, навлизането се извършва възможно по най-краткия път в пътната лента, разположена по реда на пътните ленти преди кръстовището.“

Чл. 36 (нов)

(1) ...

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) При завиване наляво за навлизане в път с двупосочно движение водачът на пътното превозно средство завива така, че да навлезе по възможно най-краткия път в най-близката пътна лента по посока на движението. При повече от една пътна лента, предназначени за завиване наляво, и повече от една пътна лента по посока на движението след кръстовището навлизането се извършва по възможно най-краткия път в пътната лента, разположена по реда на пътните ленти преди кръстовището.

Чл. 47 (стар)

Чл. 47. Водач на пътно превозно средство, приближаващо се към кръстовище, трябва да се движи с такава скорост, че при необходимост да може да спре и да пропусне участниците в движението, които имат предимство.

В чл. 47 след думата „кръстовище“ се добавя „включително и кръстовище с кръгово движение“ (не е прието).

Чл. 50 (стар)

(1) ...

(2) Когато на кръстовище е указано, че пътят с предимство променя направлението си, водачите, които се намират на този път, се ръководят помежду си от правилата на чл. 48. От същите правила се ръководят помежду си и водачите на превозните средства, които не се намират на пътя с предимство.

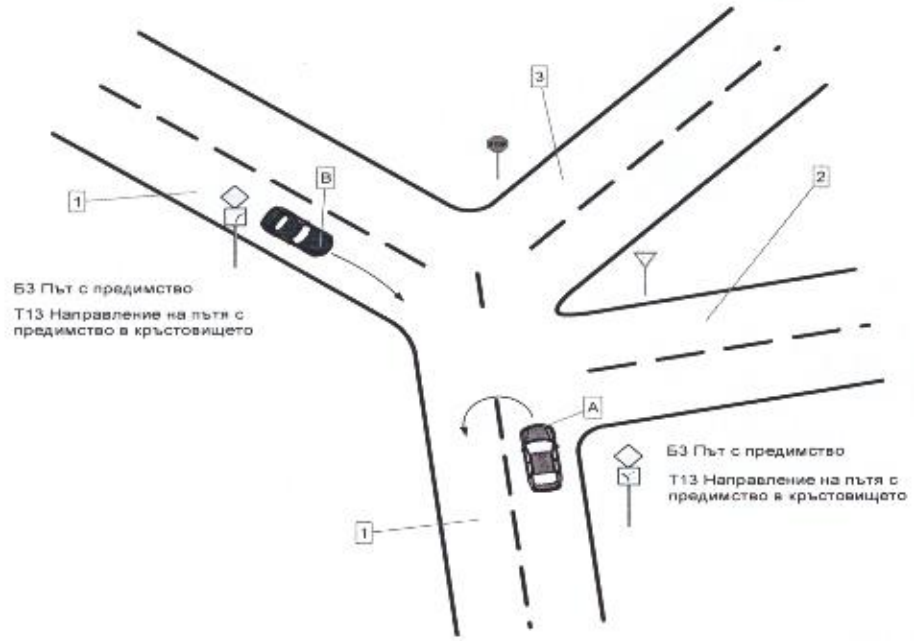
Чл. 48. На кръстовище на равнозначни пътища водачът на пътно превозно средство е длъжен да пропусне пътните превозни средства, които се намират или приближават от дясната му страна, а водачът на нерелсово пътно превозно средство е длъжен да пропусне релсовите пътни превозни средства независимо от местоположението и посоката им на движение.

Чл. 50, ал. 2 се изменя в следния вид (не е прието):

(2) Когато на кръстовище е указано, че пътят с предимство променя направлението си, водачите, които се намират на този път, се ръководят помежду си от правилата на чл. 37, ал.1 или чл. 38, ал. 2. Водачите на превозните средства, които не се намират на пътя с предимство, се ръководят помежду си от правилата на чл. 48.

Чл. 37. (1) При завиване наляво за навлизане в друг път водачът на завиващото нерелсово пътно превозно средство е длъжен да пропусне насрещно движещите се пътни превозни средства. От същото правило помежду си се ръководят и водачите на релсовите пътни превозни средства.

Чл. 38. (1) Завиването в обратна посока се извършва наляво от най-лявата пътна лента по посока на движението.
(2) При завиване в обратна посока водачът пропуска насрещно движещите се пътни превозни средства.

Чл. 116. (стар)

Чл. 116 (Изм. и доп. - ДВ, брр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Водачът на пътно превозно средство е длъжен да бъде внимателен и предпазлив към пешеходците, особено към децата, към хората с трайни увреждания, в частност към слепите, които се движат с бял бастун, към слепо-глухите, които се движат с червено-бял бастун и към престарелите хора.

Чл. 116. (Предложение от Карапетков, неприето)

Чл. 116. (Изм. и доп. - ДВ, брр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г.) Водачът на пътно превозно средство е длъжен да бъде внимателен и предпазлив към пешеходците, особено към децата, към хората с трайни увреждания, в частност към слепите (движат се с бял бастун или са разпознаваеми по друг начин), слепо-глухите (движат се с червено-бял бастун или са разпознаваеми по друг начин) и към престарелите хора.

Чл. 116 (изменен в този вид, категорията „престарели хора“ отпада)

Чл. 116. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 60 от 2012 г., в сила от 07.08.2012 г., изм. - ДВ, бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) Водачът на пътно превозно средство е длъжен да бъде внимателен и предпазлив към пешеходците, особено към децата, към хората с трайни увреждания, в частност към слепите, които се движат с бял бастун, към слепо-глухите, които се движат с червено-бял бастун.

Чл. 117 (стар)

Чл. 117. При приближаване към място, където на пътя или в близост до него се намират деца, водачът на пътно превозно средство е длъжен да намали скоростта, а при необходимост - и да спре.

В чл. 117 вместо „да спре“ да се замести с „да предприеме аварийно спиране“ (прието).

Чл. 117 (нов)

Чл. 117. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) При приближаване към място, където на пътя или в близост до него се намират деца, хора с увреждания на зрението, които се движат с бял бастун, хора с увреждания на слуха и зрението, които се движат с червено-бял бастун, водачът на пътно превозно средство е длъжен да намали скоростта, а при необходимост - да предприеме аварийно спиране.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

(не приети)

§ 6 (стар) По смисъла на този закон:

...

3. "Платно за движение" е общата широчина на пътните ленти. Пътят може да има няколко платна за движение, видимо отделени едно от друго.

4. "Граница на платното за движение" е линията, очертана или не с пътна маркировка, която отделя платното за движение от другите конструктивни елементи на пътното платно - банкет, тротоар, лента за принудително спиране и други. Линията, с която се очертава "BUS"-лентата, също е граница на платното за движение.

5. "Пътен банкет" е надлъжна част от пътя, ограничаваща платното за движение. Банкетът може да бъде укрепен или неукрепен.

6. "Тротоар" е изградена, оградена или очертана с пътна маркировка надлъжна част от пътя, ограничаваща платното за движение и предназначена само за движение на пешеходци.

7. "Пътно платно" е общата широчина на банкетите, тротоарите, платното за движение и островите на платното за движение.

Нови предложения (не приети)

5. "Пътен банкет" е надлъжна част от пътя, ограничаваща платното за движение, лентата за принудително спиране или тротоара. Банкетът може да бъде укрепен или неукрепен.

...

7. "Пътно платно" е общата широчина на банкетите, тротоарите, платното за движение, лентата за принудително спиране и островите на платното за движение.

§ 6 (стар) По смисъла на този закон:

...

8. "Кръстовище" е място, където два или повече пътя се пресичат, разделят се или се събират на едно ниво.

Предложение: създава се т. 8а (не прието):

8а. "Кръстовище с кръгово движение" е кръстовище, в което движението се извършва в едно еднопосочно платно за движение, състоящо се от кръговидни пътни ленти с общ център около централен остров.

30. (стар текст)

30. "Пътнотранспортно произшествие" е събитие, възникнало в процеса на движението на пътно превозно средство и предизвикало нараняване или смърт на хора, повреда на пътно превозно средство, път, пътно съоръжение, товар или други материални щети.

Точка 30 се изменя във вида (не прието):

30. "Пътнотранспортно произшествие" е събитие, възникнало в процеса на движение на пътно превозно средство по път, отворен за обществено ползване, и предизвикало нараняване или смърт на хора, повреда на пътно превозно средство, път, пътно съоръжение, товар или други материални щети.

37 (стар текст)

37. (нова - ДВ, бр. 43 от 2002 г., в сила от 26.04.2002 г.) "Препятствие на пътя" е нарушаване целостта на пътното покритие, както и предмети, вещества или други подобни, които се намират на пътя и създават опасност за движението.

Предложение: В този вид т. 37 да отпадне и да се замести с нова т. 37 (не прието)

37. "Предвидимо препятствие“ е всяко препятствие, което може да се очаква при нормално внимание от водача и съобразяване с условията.“

83 (стар текст)

83. (нова - ДВ, бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) "Спиране" е привеждане в неподвижно състояние на пътното превозно средство.

83. нова (не прието)

83. „Спиране“ е привеждане на превозното средство в неподвижно състояние чрез задействане на спирачната уредба.

Създават се т. 83а и т. 83б (не прието)

83а. „Аварийно спиране" е процес на намаляване на скоростта чрез задействане на спирачната уредба с максимална ефективност.

836. "Опасност за движението" е пътна ситуация, без значение от

причината за възникването ѝ, при която се създава възможност да се застрашат живота или здравето на водача, на други лица, както и да се причинят материални вреди.

През отчетния период продължих периодично лекторската си дейност в Националния институт на правосъдието пред съдии, прокурори и следователи, както и пред представители на съда, прокуратурата. следствието и МВР по поканата на Съюза на юристите в Българи в Бургаския свободен университет (27.06.2025 г.). В тези мероприятия както и в участия по медиите разумно утвърждавах имиджа на СНАТЕБ, запознавайки аудиторията с нашите цели и задачи.

Подобни лекции предстоят на 19.09.2025 г. в Гранд-хотел Пловдив и пред магистрати на 24-25.10.2025 в гр. Девин по покана на Съюза на юристите в България.

Уважаеми колеги, това бе накратко дейността, която осъществих през отчетния период. Благодаря Ви за подкрепата, която нееднократно виждах в нашия форум.

Председател

Ст. Загора на Управителния съвет:

13.09.2025 г. /проф. д.т.н. инж. С. Карапетков/